

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/8/2012
Identifikačné číslo spisu:	2012200476
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:2012200476.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Y. G., nar. XX. H. XXXX, štátna príslušnosť Etiópia, t. č. miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, 930 07 Medveďov, zastúpený JUDr. Katarínou Fajnorovou, pracovníčkou Ligy za ľudské práva, Hurbanovo nám. č. 5, 811 03 Bratislava, proti odporcovi: Oddelenie cudzineckej polície PZ SR Bratislava, Hrobáková č. 44, 852 42 Bratislava, o návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa z 10. septembra 2012, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp/31/2012-8 z 21. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp/31/2012-8 zo dňa 21. septembra 2012 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Konanie na prvostupňovom súde

Napadnutým uznesením č. k. 38Sp/31/2012-8 z 21. septembra 2012 Krajský súd v Trnave ustanovil JUDr. Katarínu Fajnorovú, právničku Ligy za ľudské práva, Hurbanovo nám. č. 5, 811 03 Bratislava, za opatrovníčku navrhovateľa Y. G., narodeného XX. H. XXXX, štátna príslušnosť Etiópia, t. č. miesto pobytu Útvar policajného zaistenia Medveďov.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že predmetom súdneho prieskumu je zákonnosť predpokladaného rozhodnutia o zaistení podľa zák. č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov ako formy obmedzenia osobnej slobody, pričom o odvolaní proti rozhodnutiu o zaistení je súd v zmysle § 88 ods. 8 zák. č. 404/2011 Z. z. povinný rozhodnúť do siedmich dní. Z obsahu odvolania a predloženého psychologického posudku vyplýva možnosť, že zaistenie navrhovateľa nebolo vykonané s náležitou starostlivosťou smerujúcou k zabezpečeniu možnosti realizácie všetkých jeho procesných práv. V prípade navrhovateľa neprichádza do úvahy ustanovenie opatrovníka z rodinného ani pracovného prostredia, rovnako ani ustanovenie obce. Vzhľadom na špecifickosť situácie a právnej úpravy krajský súd nepovažoval za účelné ustanoviť za opatrovníka ani pracovníka iného súdu ako je súd, ktorý vec prejednáva. V zmysle judikatúry nie je vylúčené ustanovenie právneho zástupcu za opatrovníka. V predchádzajúcich vecne súvisiacich konaniach navrhovateľa zastupovala na základe plnej moci JUDr. Katarína Fajnorová, ktorá podala

odvolanie.

Krajský súd v Trnave vzhľadom na vyššie uvedené ustanovil JUDr. Katarínu Fajnorovú, za opatrovníčku navrhovateľa v tomto konaní, úlohou ktorej, podľa názoru súdu I. stupňa, bude v prvom rade oboznámiť sa s obsahom administratívneho spisu vo veci týkajúcom sa zaistenia navrhovateľa a v nadväznosti na to zvážiť ďalší postup na pojednávaní nariadenom na prejednanie odvolania v lehote v zmysle § 88 ods. 8 zák. č. 404/2011 Z. z.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, v ktorom namietal jednak nedostatočné skúmanie psychického stavu navrhovateľa, či je nevyhnutné, aby mal opatrovníka a jednak namietal samotné ustanovenie JUDr. Kataríny Fajnorovej za opatrovníčku Y. G. z dôvodov, že to mala byť páve ona, ktorá podľa názoru odporcu spôsobila, že navrhovateľ sa v súčasnosti ocitol v takom stave, že potrebuje opatrovníka a preto nesúhlasí s ustanovením tejto osoby za opatrovníka navrhovateľa zdôrazňujúc, že Y. G. má v Útvare pre cudzincov všestrannú podporu a pomoc, ktorú mu po prepustení z neho nevedela zabezpečiť práve JUDr. Katarína Fajnorová, hoci mu ju prisľúbila.

Navrhol, aby za opatrovníka bola ustanovená osoba pracujúca na Úrade práce.

Navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

JUDr. Katarína Fajnorová vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, akými postupmi zabezpečovala pomoc a opateru pre prepusteného Y. G. a zdôraznila, že odporca by si nemal myliť inštitút opatrovníka pre konkrétne konanie a inštitút opatrovníka ustanoveného človeku, ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Poukázala na to, že jej úlohou a na základe plnej moci navrhovateľa, bolo predovšetkým obhajovať práva a oprávnené záujmy navrhovateľa a len nad rámec toho a so súhlasom a prejavenu vôľou navrhovateľa mu mohla pomôcť aj pri nájdení ubytovania a stravovania bezplatne, čo mu ako človek a zároveň pracovníčka Ligy za ľudské práva dokázala zabezpečiť, avšak nedokázala a ani nemohla navrhovateľa nútiť k využitiu týchto pre neho zabezpečených služieb.

Dodala, že ak by nebolo jej právnej pomoci bol by navrhovateľ už dávno vyhostený do Etiópie, hoci na základe jej iniciatívy sa podarilo preukázať, že navrhovateľ má udelený azyl vo Veľkej Británii - štáte Európskej únie.

Z týchto dôvodov sa domnieva, že navrhovateľ potrebuje opatrovníka a že ona svojim konaním dostatočne - najmä po právnej stránke preukázala, že je schopná poskytnúť navrhovateľovi dostatočnú a účinnú právnu pomoc, je teda vhodnou opatrovníčkou pre navrhovateľa.

Právne názory odvolacieho súdu

Podľa § 26 ods. 1,2 a 6 OSP, tak ako ho citoval už i súd prvého stupňa, ak nie je zastúpený ten, kto nemôže pred súdom samostatne konať, súd ustanoví mu opatrovníka, ak je tu nebezpečenstvo z omeškania. Rovnako sa postupuje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Za opatrovníka súd ustanoví osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne v inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke. Súď môže za opatrovníka ustanoviť aj obec. Súď nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 500 Eur (ďalej len "drobné spory").

Napriek obsahu podaného odvolania, ktoré nijako nespochybnilo záujem a erudovanosť JUDr. Kataríny Fajnorovej na plnenie jej úloh opatrovníčky, a to predovšetkým, odvolací súd nezistil žiadny konflikt záujmov ustanovenej opatrovníčky, ktorá je zároveň právnu zástupkyňou navrhovateľa samotného. JUDr. Katarína Fajnorová splňa na úlohu opatrovníčky nielen predpoklady vyžadované zákonom, ale navyše ovláda jazyk (angličtinu), v ktorom sa dorozumie s navrhovateľom pri obstarávaní, nielen jeho právnych záležitostí, ale i pozná detailne jeho právny status, jeho súčasné i osobné problémy mala a má záujem aj o sledovanie stavu a spôsobilosti navrhovateľa zabezpečiť si samostatne a bez pomoci potrebné podklady na zastupovanie a vystupovanie pred súdom vo svojich veciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá preto pochybnosti, že Krajský súd v Trnave rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď za opatrovníčku Y. G. ustanovil JUDr. Katarínu Fajnorovú, nemajúc pochybnosti o tom, že navrhovateľ nemôže v súčasnosti samostatne konať pred súdom pre jeho zoslabnutosť a celkovo nepriaznivý psychický stav, čo nespochybnil ani odporca. Takýto stav je porovnateľný so stavom duševnej poruchy, minimálne však so stavom neschopnosti zrozumiteľne sa vyjadrovať. Rovnako požiadavky právnej ochrany navrhovateľa v danej situácii môže najlepšie zabezpečiť jeho právna zástupkyňa, ktorá v súbežnom postavení opatrovníčky môže využiť svoje skúsenosti právničky Ligy za ľudské práva. Nebolo preto namieste ustanoviť za opatrovníčku navrhovateľa osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne v inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke, obec, či zamestnanca súdu.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.